

Bijlage : focus op werkbaar werk

Mei 2005

Nood aan leeftijdsbewust personeelsbeleid

Werkstress en leeftijd: een gezondheidseffect?

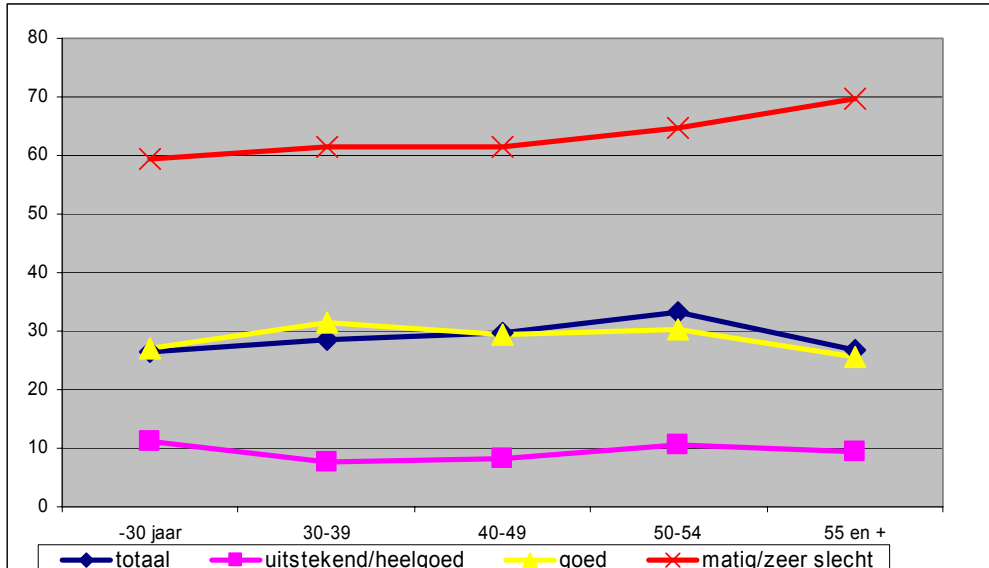
In de werkbaarheidsmonitor werd informatie verzameld over de algemene gezondheidstoestand van de respondenten. Deze vraag COOP-WONCA vijfpuntenschaal gaande van uitstekend tot zeer slecht- hoort bij de opzet van de bevraging thuis bij de effectparameters. Uiteraard is het met een eenmalige bevraging heel moeilijk oorzaak en gevolg voor dit thema te scheiden (leidt werkstress tot algemene gezondheidsklachten of zijn algemene gezondheidsklachten oorzaak van werkstress?) Enkel een longitudinaal paneloorzaak kan hierover op termijn uitsluitsel geven.

De opzet van de werkbaarheidsmonitor was op korte termijn én bij anonieme respondenten informatie te verzamelen. Uitsluitsel over de relatie tussen algemene gezondheidsklachten en werkstress mag dan op basis van het onderzoek over werkbaarheidsmonitor niet verwacht worden.

De informatie over de algemene gezondheidstoestand werd in de basisrapportering (informatiedossier: nulmeting Vlaamse werkbaarheidsmonitor) niet opgenomen. Er werd enkel verder gewerkt met informatie over concrete gezondheidsklachten (bv. slaapstoornissen, pijn in de borst en hartstreek), omdat daar het verband met werkstress meer voor de hand ligt.

Niets belet ons echter de informatie over gezondheidsklachten, leeftijd en werkstress ter illustratie in hun samenhang te bekijken. We maken het onderscheid tussen drie groepen respondenten naargelang het antwoord op de vraag over de gezondheidstoestand: slecht of matige, goed, heel goed of uitstekend. De resultaten zijn weergegeven in onderstaande figuur:

Grafiek 1: Percent werknemers met werkstress voor de verschillende leeftijdsgroepen naar gezondheidstoestand

Bron: Nulmeting Vlaamse werkbaarheidsmonitor 2004, SERV-STV-Innovatie & Arbeid

Uit de significantietoetsen blijkt dat voor de drie groepen het leeftijdseffect voor werkstress wegvalt. Dit betekent dat we de nulhypothese 'er is geen verschil tussen de leeftijdsgroepen voor resp. zeer gezonde, normaal gezonde, ongezonde mensen' niet kunnen verwerpen. Eventuele verschillen vallen weg wanneer we rekening houden met de betrouwbaarheidsintervallen rond de percentages. De algemene verschillen (voor het totaal los van de gezondheidstoestand) zijn dus mogelijks het resultaat van het feit dat er binnen de leeftijdsgroep 50-54 meer en binnen de leeftijdsgroep 55-65 minder ongezonde werknemers zijn. Dit blijkt uit onderstaande tabel.

Tabel 1: Gezondheid naar leeftijd (in % van leeftijdsgroep)

	Hoe beoordeelt u uw algemene gezondheidstoestand gedurende de afgelopen twee weken?			
	matig - slecht	goed	heel goed - uitstekend	totaal
16 - 29 jaar	17,5	43,5	39,1	100
30 - 39 jaar	19,0	44,8	36,2	100
40 - 49 jaar	22,0	46,7	31,3	100
50 - 54 jaar	23,9	48,7	27,4	100
55 - 65 jaar	17,4	44,9	37,7	100

Bron: Nulmeting Vlaamse werkbaarheidsmonitor 2004, SERV-STV-Innovatie & Arbeid

Het aandeel werknemers met een matige of slechte gezondheid stijgt met de leeftijd en is het grootst bij de 50-54 jarigen met 23,9% ongezonden. In de leeftijdsgroep 55-65 daalt dit aandeel dan weer naar 17,4%. In deze leeftijdsgroep is het aantal werknemers met een uitstekende tot goede gezondheid even groot dan bij de groep -30 jarigen. De algemene gezondheidstoestand van de werkende 55-65 jarigen is even goed dan deze voor de -30 jarigen.

Wat kunnen we hieruit nu besluiten voor de werkbaarheidsmonitor?

Dat 50-54 jarigen meer last hebben van werkstress komt deels door hun slechtere gezondheidstoestand (we spreken ons niet uit over werkstress als oorzaak van die slechte gezondheid). Dat 55-65 jarigen minder last hebben van werkstress komt deels door hun beter gezondheid. We vermoeden dat het hier te maken heeft met het healthy-worker effect (minder gezonden verlaten sneller de arbeidsmarkt na 55) maar het is ook mogelijk dat 55-65 jarigen door hun persoonlijke levensstijl gezonder zijn.

Deze vaststellingen zijn interessant in het kader van de discussie van zowel werkbaarheid als werkzaamheid.

De Vlaamse werkbaarheidsmonitor is een initiatief van de Vlaamse sociale partners en werd ontwikkeld door STV-Innovatie & Arbeid met de financiële steun van VIONA en het Europees Sociaal Fonds.